

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

VONGPHET ONSYMA

DẠY HỌC MÔN TOÁN LỚP 5 BẰNG SƠ ĐỒ TƯ DUY
Ở NƯỚC CỘNG HÒA DÂN CHỦ NHÂN DÂN LÀO

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

VONGPHET ONSYMA

**DẠY HỌC MÔN TOÁN LỚP 5 BẰNG SƠ ĐỒ TƯ DUY
Ở NƯỚC CỘNG HÒA DÂN CHỦ NHÂN DÂN LÀO**

Ngành: Giáo dục học (Giáo dục Tiểu học)

Mã số: 8.14.01.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. Lê Thị Thu Hương

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu riêng tôi. Các kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực, chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nghiên cứu nào của tác giả khác.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2019

Học viên thực hiện

Vongphet Onsyma

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đối với TS. Lê Thị Thu Hương người cô giáo đã tận tình chỉ bảo, giúp đỡ tôi vượt qua những khó khăn, trở ngại trên con đường nghiên cứu khoa học và xin gửi lời cảm ơn tới các thầy cô giáo Khoa Giáo dục Tiểu học, phòng sau Đại học – trường ĐHSP - ĐHTN đã luôn hết lòng hướng dẫn, nhiệt tình chỉ bảo cung cấp tài liệu cho tôi trong suốt quá trình học tập và làm luận văn. Tôi xin chân thành cảm ơn các thầy cô giáo và các em học sinh ở trường Tiểu học Dongkhamxang, huyện Hattayaphong, Thủ đô Viêng Chăn, nước CHDCND Lào đã ủng hộ, cộng tác, giúp đỡ và tạo điều kiện cho tôi trong quá trình điều tra, đánh giá và tổ chức thực nghiệm những nội dung liên quan đến luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 3 năm 2019

Học viên thực hiện

Vongphet Onsyma

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục chữ viết tắt	iv
Danh mục các bảng, biểu đồ	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	3
4. Giả thuyết khoa học	4
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	4
6. Phạm vi nghiên cứu	4
7. Phương pháp nghiên cứu	4
8. Cấu trúc luận văn	5
NỘI DUNG	6
CHƯƠNG I. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN	6
1.1. Khái quát về tình hình nghiên cứu và sử dụng SĐTD	6
1.1.1. Nghiên cứu và ứng dụng SĐTD trên thế giới	6
1.1.2. Nghiên cứu trong nước (nước CHDCND Lào)	7
1.2. Một số vấn đề cơ bản về tư duy	8
1.2.1. Khái niệm	8
1.2.2. Những đặc điểm cơ bản của tư duy	9
1.2.3. Các giai đoạn của một quá trình tư duy	12
1.2.4. Các thao tác tư duy cơ bản	14
1.3. Sơ đồ tư duy	16
1.3.1. Khái niệm	16
1.3.2. Đặc điểm của sơ đồ tư duy	17
1.3.3. Lưu ý khi sử dụng SĐTD trong dạy học môn Toán tiểu học	19

1.3.4. Tiềm năng sử dụng sơ đồ tư duy trong dạy học môn Toán lớp 5.....	20
1.4. Đặc điểm nhận thức của học sinh lớp 5 (nước CHDCND Lào).....	29
1.4.1. Về tri giác.....	29
1.4.2. Về chú ý.....	29
1.4.3. Về trí nhớ.....	29
1.4.4. Về tư duy.....	30
1.4.5. Về tưởng tượng.....	30
1.4.6. Về ngôn ngữ.....	30
1.5. Mục tiêu, nội dung môn Toán lớp 5 (nước CHDCND Lào).....	31
1.5.1. Vị trí của môn Toán ở lớp 5.....	31
1.5.2. Mục tiêu của môn Toán ở lớp 5.....	31
1.5.3. Nội dung của môn Toán ở lớp 5.....	32
1.6. Thực trạng sử dụng SĐTD trong dạy học môn Toán lớp 5 nước CHDCND Lào.....	34
1.6.1. Mục đích khảo sát.....	34
1.6.2. Đối tượng khảo sát.....	34
1.6.3. Phương pháp khảo sát.....	35
1.6.4. Kết quả khảo sát.....	35
Kết luận chương 1.....	39
CHƯƠNG II: THIẾT KẾ VÀ SỬ DỤNG SƠ ĐỒ TƯ DUY TRONG DẠY	
HỌC MÔN TOÁN Ở LỚP 5 (NƯỚC CHDCND LÀO).....	40
2.1. Giới thiệu phần mềm iMindMap 10.....	20
2.1.1. Khởi động phần mềm.....	20
2.1.2. Tạo sơ đồ mới.....	21
2.1.3. Chỉnh sửa “ Central Idea”.....	22
2.1.4. Thêm nhánh (Branch) vào sơ đồ.....	25
2.1.5. Lưu sơ đồ tư duy ra dạng hình ảnh.....	28
2.2. Các bước vẽ sơ đồ tư duy.....	40
2.3. Cách đọc sơ đồ tư duy.....	42
2.4. Các mức độ sử dụng sơ đồ tư duy trong dạy học môn Toán ở lớp 5.....	42
2.5. Thiết kế một số sơ đồ tư duy trong dạy học môn Toán lớp 5.....	45

2.5.1. Thiết kế sơ đồ tư duy mạch nội dung số học	45
2.5.2. Thiết kế sơ đồ tư duy mạch nội dung hình học	47
2.5.3. Thiết kế sơ đồ tư duy mạch nội dung giải toán có lời văn	48
2.5.4. Thiết kế sơ đồ tư duy mạch nội dung đại lượng và đo đại lượng	50
2.6. Thiết kế một số kế hoạch bài học trong dạy học môn toán lớp 5 (nước CHDCND Lào) có sử dụng sơ đồ tư duy	53
2.6.1. Thiết kế kế hoạch bài học trong dạy học mạch nội dung số học	53
2.6.2. Thiết kế kế hoạch bài học trong dạy học yếu tố hình học	71
2.6.3. Thiết kế kế hoạch bài học trong dạy học mạch nội dung giải toán có lời văn ..	79
2.6.4. Thiết kế kế hoạch bài học trong dạy học Đại lượng và đo đại lượng	87
Kết luận chương 2	99
CHƯƠNG III. THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM	100
3.1. Mục đích và nhiệm vụ thực nghiệm sư phạm	100
3.1.1. Mục đích	100
3.1.2. Nhiệm vụ	100
3.2. Đối tượng và nội dung thực nghiệm sư phạm	100
3.2.1. Đối tượng	100
3.2.2. Nội dung	101
3.3. Các giai đoạn thực nghiệm sư phạm	101
3.3.1. Giai đoạn 1: Chọn mẫu thực nghiệm sư phạm	101
3.3.2. Giai đoạn 2: Tiến hành thực nghiệm sư phạm	101
3.4. Đánh giá kết quả thực nghiệm	103
3.4.1. Kết quả kiểm tra trước khi thực nghiệm	103
3.4.2. Kết quả kiểm tra sau khi thực nghiệm	104
Kết luận chương 3	107
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	108
TÀI LIỆU THAM KHẢO	109
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

STT	Viết tắt	Viết đầy đủ
1	CHDCND	Cộng hòa Dân chủ Nhân dân
2	ĐC	Đối chứng
3	GV	Giáo viên
4	HS	Học sinh
5	SĐTD	Sơ đồ tư duy
6	TN	Thực nghiệm

DANH MỤC CÁC BẢNG VÀ BIỂU ĐỒ

Bảng 1.1. Thống kê số lượng GV tham gia khảo sát.....	34
Bảng 1.2. Thống kê số lượng HS tham gia khảo sát	34
Bảng 1.3. Thống kê số lượng GV tiếp cận với SĐTD.....	35
Bảng 1.4. Thống kê hình thức tiếp cận SĐTD của GV	36
Bảng 1.5. Tình huống dạy học có sử dụng SĐTD.....	37
Bảng 1.6. Thống kê sử dụng SĐTD trong các môn học.....	38
Bảng 1.7. Hứng thú của HS với SĐTD trong dạy học môn Toán.....	38
Bảng 3.1. Bảng số liệu học sinh được chọn làm mẫu thực nghiệm.....	101
Bảng 3.2. Số liệu kết quả kiểm tra trước khi thực nghiệm.....	103
Bảng 3.3. Số liệu kết quả kiểm tra sau khi thực nghiệm	104
 Biểu đồ 3.1. Kết quả kiểm tra trước khi thực nghiệm của HS cả lớp TN và lớp ĐC ..	104
Biểu đồ 3.2. Kết quả kiểm tra sau khi thực nghiệm của HS cả lớp TN và lớp ĐC	105

DANH MỤC CÁC HÌNH VÀ BIỂU ĐỒ

Hình 1.1. Sơ đồ các giai đoạn của một quá trình tư duy	14
Hình 1.2. Sơ đồ phân tích và tổng hợp	15
Hình 1.3. Màn hình làm việc của iMindMap 10.....	20
Hình 1.4. Mở kho hình ảnh làm khung.....	21
Hình 1.5. Kho hình ảnh khung.....	22
Hình 1.6. Hình ảnh khung được chọn.....	22
Hình 1.7. Thay đổi tiêu đề	22
Hình 1.8. Định dạng cho tiêu đề	23
Hình 1.9. Thay đổi hình nền	24
Hình 1.10. Di chuyển khung trung tâm	24
Hình 1.11. Thay đổi kích thước	25
Hình 1.12. Thêm nhánh mới	25
Hình 1.13. Di chuyển, kéo dài, thu hẹp, thêm các nhánh	26
Hình 1.14. Thêm tiêu đề cho nhánh.....	26
Hình 1.15. Thay đổi màu, hình dạng, lựa chọn kiểu nhánh và vị trí các tiêu đề	27
Hình 1.16. Thêm ảnh cho nhánh.....	27
Hình 1.17. Tạo nhánh con cho một nhánh.....	28
Hình 1.18. Lưu sơ đồ tư duy ra dạng hình ảnh	28
Hình 1.19. Sơ đồ tư duy đã hoàn thiện	29
Hình 2.1. Chọn từ trung tâm	40
Hình 2.2. Vẽ nhánh cấp 1	41
Hình 2.3. Vẽ nhánh cấp 2, 3... ..	41
Hình 2.4. Hoàn thiện sơ đồ tư duy.....	42
Hình 2.5. Mức độ 1 trong sử dụng SĐTD	43
Hình 2.6. Mức độ 2 trong sử dụng SĐTD	44
Hình 2.7. Mức độ 3 trong sử dụng SĐTD	44
Hình 2.8. Thiết kế SĐTD với mức độ 1 trong mạch nội dung số học.....	45
Hình 2.9. Thiết kế SĐTD với mức độ 2 trong mạch nội dung số học.....	46